

# EKSAMENSFORSIDE

## Skriftlig eksamen med tilsyn

Emnekode: <b>6007</b>	Emnenavn: Mikro- og markedsøkonomi	
Dato: 09.05.2017	Tid fra / til: 09.00-13.00	Ant. timer: 4
Ansv. faglærer: Lars Håkonsen (Bø) og Nils E. Sørgaard (Porsgrunn)		
Campus: Bø i Telemark	Fakultet: Handelshøyskolen	
Antall oppgaver: <b>3</b>	Antall vedlegg: Null	Ant. sider inkl. forside og vedle 3
Tillatte hjelpemidler (jfr. emnebeskrivelse):  Kalkulator utdelt på eksamen		
Opplysninger om vedlegg:  Ingen		
Merknader:  Alle oppgaver skal besvares		
Kryss av for type eksamenspapir		
Ruter	<input type="checkbox"/>	Linjer <input type="checkbox"/>

**KANDIDATEN MÅ SELV KONTROLLERE AT OPPGAVESETTET ER FULLSTENDIG**

**Oppgave 1** (teller 1/3)

- a) Forklar følgende begreper:
  - Alternativkostnad
  - Priselastisitet i etterspørselen
  - Monopolistisk konkurranse
- b) Hva menes med Nash-likevekt? Gi et eksempel der denne likevekten innebærer at det individuelt rasjonelle er i strid med det felles beste.
- c) Diskuter/analyser følgende påstand: Når lønna øker, vil folk arbeide mer.

**Oppgave 2** (teller 1/3)

Anta at etterspørselen etter melk er gitt ved

$$Q_D = 15.000 - 200P$$

der P er prisen per enhet melk. Tilbudet av melk er gitt ved

$$Q_S = 800P.$$

- a) Bestem markedslikevekten, forklar prisdannelsen og illustrer i figur.
- b) Hva blir konsument- og produsentoverskuddet ved markedslikevekten i spørsmål a)?

Anta så at etterspørselen skifter til  $Q_D = 18.000 - 300P$ .

- c) Regn ut ny likevekt og angi mulige årsaker til et slikt skift i etterspørselen.

Anta at også tilbudet skifter, til  $Q_S = 900P$ .

- d) Regn ut ny likevekt og angi mulige årsaker til et slikt skift i tilbudet. Illustrer i figur.
- e) Hvorfor er det rimelig å anta at positive skift i etterspørselen etter et gode blir fulgt opp av positive skift i tilbudet av det samme godet? Angi forutsetninger for at denne prosessen leder til at prisnivået forblir det samme i det lange løp.

Gå tilbake til situasjonen i spørsmål a) og anta at det blir innført en maksimalpris på melk, nærmere bestemt  $P_{\max} = 10$ .

- f) Bestem virkninger av maksimalprisen på omsatt mengde, konsument- og produsentoverskudd, og eventuelt effektivitetstap.

Anta til slutt at det blir åpnet for fri import av melk (blant annet fra Danmark og Sverige). Importprisen er gitt lik 10.

- g) Bestem virkninger på nasjonal produksjon og forbruk av melk, samt virkningen på samfunnsøkonomisk overskudd, sammenlignet med situasjonen i spørsmål a).

**(Se neste side for oppgave 3.)**

**Oppgave 3 (teller 1/3)**

En bedrift har følgende totalkostnadsfunksjon, der  $q$  står for produsert mengde, og der  $C(q)$  er totalkostnaden i kroner:

$$C(q) = 2025 + 50q + 0,25q^2.$$

- a) Finn uttrykk for totale enhetskostnader (TEK) og grensekostnader (GK).
- b) Angi ved hvilke produksjonsmengder bedriften har hhv. stordriftsfordeler, stordriftsulemper og kostnadsoptimal skala. Vis så at den lavest mulige totale enhetskostnaden er 95. Tegn også opp TEK og GK i en figur.
- c) Bedriften opererer i et frikonkurransemarked. Vis at bedriftens tilbudskurve på lang sikt i så fall er gitt ved:

$$q^S = -100 + 2P \text{ for } P \geq 95, \text{ og}$$

$$q^S = 0 \text{ for } P < 95,$$

der  $P$  står for prisen per enhet av ferdigvaren bedriften produserer.

- d) Anta nå at 900 av de faste kostnadene er driftsavhengige (dvs. at resten, 1125 er driftsuavhengige) på kort sikt. Hva vil i så fall være den laveste markedsprisen som gjør at fortsatt produksjon vil være mer lønnsomt enn driftsstans på kort sikt?
- e) I stedet for frikonkurranse antar vi nå at bedriften er monopolist på et marked der etterspørselen er gitt ved  $q^D = 320 - P$ .
  - i. Finn monopoltilpasningen (profittmaksimerende mengde og pris).
  - ii. Regn ut fortjenesten i monopoltilpasningen.
  - iii. Forklar hvorfor bedriften oppnår høyere fortjeneste ved monopoltilpasning enn ved frikonkurransetilpasning ( $P = GK$ ).
- f) La nå markedet med etterspørsel  $q^D = 320 - P$  fra sp. 3e) ovenfor representere hjemmemarkedet til bedriften. Bedriften har nå også mulighet til å selge i et eksportmarked der markedsprisen for tiden er 150. Dette eksportmarkedet er så stort at bedriften kan selge så mye den ønsker til denne prisen. Regn i så fall ut:
  - i. Optimalt salg og optimal pris på hjemmemarkedet.
  - ii. Optimalt salg på eksportmarkedet.
  - iii. Optimal samlet produksjon og salg.

